

Na nove maše dan.

(Sličica. — Napisal Josip Bekš.)

o so imeli Martinov gospod zapeti novo mašo, so postavili vaški fantje tam za župniščem celo vrsto malih in velikih topičev. Šerjakova Barba, tista, ki je imela skoraj vsako vaško gospodinjino na svoji strani, je postavila prav pred pokopališkim zidom šotor, pod katerim je razstavila vsakovrstno drago in ničvredno robo; postavila se je na sredo šotora, uprla roki v bok ter zrla škodoželjno na nasprotno stran, kjer so se zbirali ljudje okrog ravno takega šotora ter mešetarili s starim Primožkom, ki je imel na razpolago dokaj več blaga in drobiža, kakor ona.

„Človek bi ne verjel, kakšni so ti ljudje. Prav v tej-le vasi, kjer bodo danes prvič maševali Škofljančev gospod, sem bila rojena, krščena pred oltarjem svetega Lenarta — pa se mi postavi tisti Primož, ki je prišel — Bog ve odkod — prav pred nos — — — Nežka, Lenica — oh, saj pravim, ali sta res tudi vedve tako neumni; saj imam jaz ravno take robce, če ne boljših, saj se pri meni dobé ravno taki prstani, še bolj na debelo pozlačeni, kakor pri Primožu, ki samo slepari. Jemnasta, kako ste čudni, sosede smo si, pa dajeta zaslužka drugim.“

Tako je jadikovala Barba in se jezila nad svojima prijateljicama in Primožkom, ki ji bo snedel ves zaslužek.

V zvoniku so pa zapeli zvonovi tako milo in v srce segajoče, da se je stari berač Urh, ki je bil slep na desno oko in je imel pohabljeno levo nogo, nemudoma odkril in pričel z veselim delom rožnega venca. Z levim očesom pa je škilil prav lokavo na Barbo, h kateri se je slednjič vendar-le zateklo nekaj ženic, in na navidezno postrežljivega in prijaznega Primožka, katera oba sta obračala pozornost največ nase.

Ta-le Urh je bil sicer star, pohabljen, usmiljenja vreden, pa po vasi nič kaj priljubljen; imel je baje malce predolge prste. Ljudje mu niso nič prav zaupali, le logarjev dijak in gospod kapelan sta ga imela rada. Ljudem se je sicer nekam čudno zdelo, kako se morejo pečati tako učeni gospodje s takim človekom, ki ne zna brati ne pisati, ki je na eno oko slep, pa ki je poleg svoje nadložnosti celó nepošten, a gospod kapelan in logarjev, ki je študiral menda celó na Dunaju, sta ga imela rada. Urh je bil zgovoren človek, mož starega prepričanja — ljudska sodba mu je bila deveta briga in zato se je mogel prikupiti samo takim ljudem, ki so videli nekaj več kakor prvo novo mašo v vasi.

Mlaji pred cerkvijo so se na lahno zibali, raz zvonik pa je plapolalo dvoje mogočnih zastav v pozdrav srečnemu novomašniku. Za župniščem pa so se veselili fantje, mladi in čili, ter pridno nabijali pripravljene topiče.

Nad vasico in njenimi prebivalci, dobrimi in slabimi, pa se je godilo tisti trenutek nekaj velikega, nekaj slovesnega. Zdelo se je, da je vstal med njimi drugi Jozue, ki je bil zaukazal solncu, naj obstane, naj se i ono od-

počije od trudnega hoda, naj se i ono naslaja nad srečo in zadovoljnostjo novomašnika in njegovih starišev.

Tajinstven mir je zavladal v prirodi, ti dobri ljudje so skoro pozabili, da živé na zemlji, proti nebu je vzkipevala vroča molitev. V molitvi so bili vsi vaščani edini, v molitvi niso poznali nevoščljivosti, nad njimi je plavala takrat ljubezen in spremljala jo je udanost.

In solnce se je zazdelo nepremično, ljudje so postali bratje.

Mali raznoglasni čvetero-zvonček je zazvenel na rahlo iz cerkvice, z zvonika je zabrnel parkrat veliki zvon, za župniščem je počilo — ljudje pa so si trkali na prsi z novomašnikom: Gospod nisem vreden . . . Oh, še posebej njegov srečni oče, njegova radosti omamljena mati!

To je bil velik trenutek, važen trenutek, pomenljiv trenutek . . .

Sveto opravilo je bilo končano. Ljudje so se usuli iz cerkve, kakor čebele iz panja. Bili so veselih src, ene duše in istih misli.

Berač Urh je imel solzne oči . . . čutil je v sebi mnogo, mnogo . . . in molil je goreče iz srca. V obrabljeni klobuk so mu padali vinarji njegovih sovaščanov — prijateljev.

Barba in Primožek pa sta vzklikala med množico kupovalcev in kupovalk: „Kaj hočemo, vsi moramo živeti — vsi smo ljudje.“ — — Solnce je nadaljevalo svoj tir čez vesoljni nebesni svod. Martinov gospod pa so bili tisti dan najsrečnejši človek v vasi.

Kako je Mežnarjev Lojzek trikrat v enem dnevu jokal.

(Iz naše vasi. Zapisal F. Ks. Steržaj.)

I.

ako ti je ime?“

„Luš.“

Tako je navadno odgovarjal kratkohladni Mežnarjev Lojzek na stavljeno vprašanje.

Bil vam je to deček, majhen, okrogel, debel kakor štrukelj. Lička so se mu tresla, kakor beli pšenični žganci, zabeljeni z velikimi, mastnimi ocvirki. Na glavi je navadno nosil pleteno čepico, modre barve, s čopkom na vrhu. Najbrže radi tega, ker se je še nekoliko upirala njegovemu nagnenju in njegovi sili, kadar jo je hotel raztrgati. Oblečen je bil v petelinove hlačke s svitlimi gumbi. Oj ti gumbi! To so bili njegov največji ponos in veselje. Skrbno je pazil nanje, se li svetijo, ali so še vsi, in najbolj je bil vesel, kadar jih je kdo pohvalil. Ako pa si stal zraven njega in je videl, da se ne zmeniš za njegove gube, tedaj te je prijel za roko in rekel prav počasi: